

Tržaški dnevnik

Pomembna svečanost v miljski ladjedelnici

Jutri splavijo v Felszegy tri ladie za obalne proge

Uredili so sindikalni spor med varilci in ravnateljstvom, tako da so varilcem priznali njih upravičene zahteve

Jutri bodo v ladjedelnici Felszegy splavili tri manjše obalne ladie, ki bodo vozile na rednih progah med Trstom in Felszegy. Na svečanosti so prisotni tudi ministar za trgovino, Jervolino, Splavitev bo še posebej zanimiva, saj bodo istosčasno splavili v Felszegy motorne ladie, ki pripadajo Felszegy, kar se prijetno redko. Botrica teh dveh ladij bo soproga ministra Jervolina, medtem ko bo botrica tretje ladje »Ambriabella« taktinica predsednika ladjedelnice Felszegy.

Motorne ladie »Edras« bo imela 300 ton na vozi, na drugi Trst - Pulj, Razvijala bo brzino 16 milj na uro. Ostali dve ladji pa bosta imeli po 300 ton in bosta vozili na progi med Trstom, Gradecem in Koprom, razvijala pa bosta brzino po 14 milj na uro.

V ladjedelnici sedaj pripravljajo vse potrebno za splavitveno svečanost. Včeraj so tudi uredili sindikalni spor med podjetjem in varilci, tako da je odpadla nevarnost, da bi bil splavitev nevarnost, kar bi bil v večini zaposlenih delavcev prisiljena stavkati.

Ze dopolnilne je ravnateljstvo pričelo s pogajanjimi, na katerih pa so predložili nesprejemljive predloge, ki so jih delavci na skupščini soglasno odbili. Med skupščino samo pa je ravnateljstvo sporočilo, da sprejema bistvene zahteve, tako da so kasneje sprejeli sporazum. V bistvu gre za stalni akord 80 odstotkov na fiksne plače varilcev in na udeležitev nekaterih manjših vprašanj.

FIOM-CGIL podpira uradnike CRDA v Trzinu

Med gorisko kroniko obično poročamo o razbijanju pogajanj za ureditev sindikalnega spora glede uradnikov ladjedelnice CRDA v Trzinu. Pokrajinski sindikat FIOM-CGIL iz Trsta je poznan sinot, inl u razladi, sporočilo, v katerem opisuje, kako je prišlo do takega razvoja dogodkov. Istosčasno tudi tržaška FIOM-CGIL odločno podpira stališče vseh treh sindikalnih organizacij, ki so se združile v Trzinu pri rešitvi odločno sindikalno akcije v korist vseh uradnikov CRDA. Zato FIOM-CGIL sklicuje skupščino uradnikov CRDA, ki bo danes ob 16.30 na sedežu v Ul. Fondarjeve 8.

Opozorilo lastnikom avtomobilov

Danes, 10. januarja zapade rok za plačilo prometne takse za avtomobile. Iz statističnih podatkov je razvidno, da do včeraj ni še plačalo te take 12.900 lastnikov avtomobilov. Vse lastnike avtomobilov opozorjamo, da od jutri naprej ne bodo smeli na cesto z avtomobili, če ne bodo plačali prometne take.

Aprila v Trstu kongres Skal klubov

Pred časom smo objavili vest, da bo v letošnjem aprilu v Trstu vsedravnali kongres italijanskih Skal klubov. Sedaj se je zvedelo, da se prav za organizacijo tega kongresa.

Pomanjkanje mestnih redarjev

Goriška občina je posodila dva redarja za prometno službo

To službo opravljata na dveh važnih križiščih

V našem mestu vlada še vedno občutno pomanjkanje mestnih redarjev. Pred kratkim so sicer razpisali nov redar, toda ta ni še razpisal, da bodo s tem premostili vse težave. Znano je namreč, da se pričakovati, da bi natečaj dal sto odstotni uspeh. Tudi prejšnji natečaj je pokazal, da se lahko računamo na dobo dobavo številnih mlajših moči, ki bodo prestale vse izkušnje bodisi na teoretskem kakor tudi na praktičnem področju. Težave, na katere natečaj je povsem neizkušen mladenič, ki se neizkušeni redarjem poklicu, so namreč zelo velike. Te težave pa se še stopnjujejo, ker je naše mesto v določenem trenutku, in sicer poleti lanskega leta, ostalo brez rekot brez redarskega zborja. Potem ko je stopil v veljavno zakon o bivših uslužbencih ZVU, je ostalo v redarski službi komaj okoli sto redarjev, a še med temi jih je bilo precej takih, ki jih je občina posodila upravi javne varnosti. Za druge strani pa potrebuje danes tržaška občina okoli 300 redarjev. Sprito tega je razumljivo, da bo preteklo še precej časa, preden se bo občini posredila, da zamaši vse vrzeli.

Ta težki položaj je naposled zupana Franzila, da je seprsil si gorisko občino, naj posodi nekaj redarjev. Tako sta z večerajšnjim dnevom začela opravljati redarsko službo na dveh važnih prometnih križiščih v središču mesta (Portici di Chiozza in Ponte della Fabra) dva goriska redarja v uniformi goriskih mestnih stražnikov. Goriska občina je menda pristala na Franzilovo prošnjo, med drugim tudi zato, ker je nekaj goriskih redarjev svoj čas obiskovalo redarski tečaj, ki so ga priredili v našem mestu.

Predstavniki oblasti in občinski funkcionarji v pritlični dvorani matičnega oddelka ob uradni otvoritvi nove občinske palače

Sestanki za uveljavitev zakona o »zelenem načrtu«

Razpravljali so tudi o predlogu za zgraditev mekarne in sirarne

Včeraj se je sestala komisija za kmetijstvo, ki obstaja v okviru pokrajinske uprave in ki je sklenila, da bodo podrobno proučili izvajanje »zelenega načrta«. V ta namen se bo omejena komisija sestala vsak teden. Komisiji je predsedoval odbornik Corberi. Govorili so tudi o predlogu za ustanovitev mekarne in sirarne med Bani in Trebčami, ki bi jo zgradila in upravljala ustanova za kmetijsko obnovo. To pa je je načelno stališče pokrajine, kajti treba je proučiti še razne podrobnosti.

Nova stanovanja v naselju San Sergio

V kratkem bodo dodelili v naselju San Sergio nova stanovanja, ki so bila izgrajena v tretjem in četrtem obrotu predvidenih del in ki jih gradi INA-Casa. Oni, ki so jim bila stanovanja nakazana, si jih lahko ogledajo v soboto od 14. do 16.30 in v nedeljo od 9. do 12. ure.

Zakonca ukradla mešalec za malto

Agenti komisariata javne varnosti v Ul. Giulia so zaključili preiskavo glede tatvine mešalca za malto, ki ga je gradbeno podjetje Polla pustilo v skladišču v Ul. Revoltella. Zaradi te tatvine se bosta morala zagovarjati 30-letni Giovanni Lorenzi in njegova žena Norma iz Ul. Paganan 47. Zakonca sta tatvino izvršila v predelkih 5. tovarniškega stana namreč odjelja polagoma skoraj 6 stotov težke dele mešalca, ki sta jih prodala v neki trgovini za odpadke. Zakonca Lorenzi sta začela s tem svojim poslom 14. decembra, pa se je vse končalo, ko so ju odkrili. Agenti so napravili preiskavo v trgovini, kjer so našli vse dele in jih vrnili lastniku.

Poškovala si je prste

Na delu v podjetju »Lucky Shoe« se je včeraj popoldne ponesrečila 37-letna Nadia Pittacco iz Zindisa pri Miljah št. 121. S stiskalico, pri kateri je bila zaposlena, si je poškodovala palca na obeh rokah. Odprtili so jo v bolnišnico, kjer so jo sprejeli na ortopedski oddelku in se bo morala zdraviti 10 dni.

Skupno so izdali za to palačo 400 milijonov lir. Pod nadzorstvom oddelka javnih del vladnega generalnega komisariata so bile udeležene pri gradnji in namestitvi raznih naprav naslednja podjetja: Bruno Lugnani, Paolo Kosmaz, Tosoratti, Malugini, Bartoli, Marmifera Gorlatto, Navarra, De Micheli, SABI REM, Telve in Acegat.

Zupan se je na koncu zadovoljil vsem, ki so bili udeleženi pri gradnji palače. Notranjost je kar prijetna, žal pa je treba ugotoviti tudi nekatere pomanjklivosti. Kaže, da pronica škodljive vlagarje, da bo morala občina izdati še nekaj milijonov, da se pomanjklivosti odpravijo. Tudi okna menda niso neprepustna, ker se okovje slabo zapira. Na vsak način bo velika dvorana v pritličju za občinstvo precej udobna, saj se ne bo treba več gneti v tesnih prostorih, kakršni so bili v Ul. Diaz. Občinstvo pa ima največ opravka ravno v anagrafskem uradu. To se je videlo tudi včeraj. Se preden se je končala ceremonija otvoritve, se je že zbral pred poslopjem mnogo ljudi, ki so čakali, da se anagrafski urad odpre, kar se je zgodilo ob 10. uri.

Tatovi avtomobilov so vedno bolj drzni

Ukradli so tovornik

Hoteli so vdreti v trgovino pri belem dnevu

Tatovi motornih vozil in avtomobilov, o katerih je govorila skoraj vsak dan, so zdaj postali zelo drzni. Na komisariatu javne varnosti je namreč 37-letni Agostino Sogro iz Ul. Vasari 20 prijavil, da so mu neznanec ponudil ukradli tovornik »Fiat 615« z evidenčnim tablico TS 40689, ki ga je parkiral na cesti blizu svojega doma. Škoda znaša približno pol milijona lir.

Z glavo ob oknico

Ko je včeraj popoldne 52-letna Alojzija Babič vd. Castellani iz Ul. Del Bene 7 hlapec po pločniku v Ul. Cadorna, je bila zamisljena in je z glavo udarila ob odprto oknico. Pri tem se je pobila in ranila po čelu, zaradi česar so jo sprejeli na opazovalni oddelku in se bo morala zdraviti 5 dni.

Povozil jo je z avtom

V Ul. Flavija je včeraj popoldne 51-letni Anđelina Santrin iz Ul. Puccini 32 povozil z avtom 21-letno Lidio Vidulič iz Ul. Campanelle 22, ki se je pobila in ranila po glavi in kolienih, zaradi česar so jo sprejeli na opazovalni oddelku in se bo morala zdraviti 10 dni.

ORNELLA VANONI uspešna kot igralka

Občinstvu je ugajala Achardova komedija

Idioti kakor tudi igra vseh ostalih igralcev

Ce je bilo včeraj gledališče »Verdi« brskano pripisati dejstvu, da je bilo to prva predstava po dolgem predstavljanju pa gotovo tudi nastopu Ornelle Vanoni kot igralka. Še do nedavnega je bila za igralca poznana zgolj kot pevka, in to ne kot katevaliki pevka izmed mnogih, temveč kot interpretatorica pesmi čisto določene vrste: pela je pesmi italijanskih skladateljev, ne prevedena in mnogo sploh nepredvidljiva »malavita« ter še s tem dokazala določeno inteligentnost in usmerjenost. Če pa se je odločila, da postane igralka, potem lahko rečemo, da ta odločitev — vsaj po včerajšnji vlogi sodeč — ni bila nepremišljena. Ornella Vanoni je pokazala toliko igralsko sposobnost, kakor jo je težko zamisliti pri osebi, ki gre pravi na nedejalski oder.

V Achardovi komediji igra sobarico Josefo, še pred kratkim kmetko dekle, »idiotko«, ki je istosčasno nekoliko neumnica a je bolj prebitna, včasih skoraj smešljiva, drugi pa brezobzirno odkriti, (Achard je to vlogo napisal za Annie Girardot in v Parizu se je ta komedija igrala zelo dolgo časa nerazumljivo). Vanoni se je držala pri kreiranju svoje Josefe kolikor močnega napisane vloge, ne da bi kaj dodajala in njemu liku ni kaj oporekali.

Paolo Ferrari je upodobil sobarico Senigaglia, kot zelo spreten konverzator brez vsakega pretiravanja in patetičnosti. Zelo je ugajal in požel tudi aplavz na odprti sceni. Mario Maranzana kot sodni pisar Juliano Montano. Nekoliko čudnega bankirja, sicer pa ljubima sobarice je odlično naigral Paolo Carlini. Pa tudi ostale vloge so bile v dobrih rokah Dine Sassolo, ranjena Genarottija, Anjele Cardile in Roberta Pescar.

Režija Silveria Blasija je bila enostavna, zelo primerna tempu komedije, povsem realistična pa scenografija Carla Tommasija. Tako je nepretenciozna komedija.

Seja občinskega odbora

Oster poziv tržaške občine ustanovi UNIRE zaradi dirk

Zaradi prekinitev konjskih dirk utrpel občina pet milijonov škode na mesec - Ureditev stalaže otroških vrtaric

Do sedaj so bile te učitelje izven stalaže. Z novim odlokom pa jim občina priznava, da je prenehanje anagrafskega urada izvršila v zelo kratkem roku ter da je potekala v najboljšem redu. Zaradi sedle anagrafske službe iz Ul. Diaz v novo poslopje za magistratov je anagrafska služba prenehala svoje poslovanje za občinstvo samo za en dan. Izrečno pohvalo za dobro organizacijo selitve je občinski odbor izrekel dr. Quarinaliju, ki načeljuje anagrafsko oddelku.

Begunci kradli avtomate za zvečino guma

Agenti letnega oddelka kvesture so aretirali in prijavili sodišču zaradi tatvine tri juoslovanske begunce, ki bi gaj v begunskem taborišču pri Sv. Soboti in so se združili za svoje podle namene. Tako se bodo morali zagovarjati na sodišču 20-letni Josip Vujakovič, 19-letni Novica Težič in 20-letni Vlado Jurak, ki so kradli avtomate za žvečilno gumo.

Nesramen avtomobilist

Po Ul. Geppa se je včeraj popoldne peljal z vespo proti Trgu Oberdan 53-letni Antonio Bergamasco od Orehu 878. Za njim je prilezli neki avtomobilist, ki ga je hotel prehiteti, pa ga je pri tem obrnil. Vespist je zletel na tla in se pobil ter ranil po čelu. Sam je odšel v bolnišnico, kjer so mu nudili prvo zdravniško pomoč. Zdraviti se bo moral 6 dni. Neznani avtomobilist se je za hip sicer ustavil, nato pa je izginil, ne da bi ponorečenemu nudil pomoč.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO V TRSTU

privedi v četrtek dne 11. t. m. v Gregorčičevi dvorani ob 20.30 predavanje

RAZISKOVANJE TRIGLAVSKEGA BREZNA

ob spremljavi diapozitivov

izleti

Prosvetno društvo »l. Cankara« priredi v nedeljo 21. januarja 1962 izlet v Lokve. Vojsovanje do 13. januarja v društvenih prostorih, Ul. Montecchi 61V, nad vsak večer od 19. do 20. ure.

mal oglasi

VESPA GENZIA, Trst, Ulica S. Francesco 44, tel. 28-940, takojšnja izročitev GRAND SPORT MODEL 1962 - 160 ccm z rezervnim koleškom po znani ceni, Darovali danes vespo, darujte srečo spomladi,

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

GLEDALIŠČA IN KINO

Slovensko gledališče v Trstu
V nedeljo, 14. t. m. ob 17. uri v dvorani na stadionu »l. maja« Giuseppe Luongo

BARABAU ZMAJ SEDMEROGAV

mladinska igra v dveh dejanjih
Prevredel: J. N. L. Režiser: Joško Lukeš
Kostumograf in scenograf: Vladimir Rihavec
Glasba: Pavle Meršk
Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave pri blagajni dvorane

Glasbena Matica v Trstu

V soboto, 13. januarja 1962 v Avditoriju

simfonični koncert orkestra akademije za glasbo iz Ljubljane

Dirigent Boris Svava
Solist Aleksander Vodopivec

KONCERTI

Medtem ko bodo v gledališču »Verdi« nastopale gledališke skupine, bo priredil Tržaški filharmonični orkester v Avditoriju ciklus štirih koncertov po ljudskih cenan. Ti koncerti bodo od prihodnjega petka vsak naslednji petek do 2. februarja. Na prvem koncertu 12. t. m. bo dirigiral Elio Boncompagni, sodeloval pa bo pianist Carl Thillius. Spored pa je sledeči: Brahms, Tragična uvertura, Rahmaninov, Koncert za klavir in orkester v c-molu, št. 2, op. 18. (Zelo zanimivo: isti koncert bo na sporedu naslednjega petka v Avditoriju, ko bo nastopil orkester Akademije za glasbo iz Ljubljane pod vodstvom Borisa Svave in ob sodelovanju pianista Aleksandra Vodopivca.)

Koristni naslovi in tel. številke

Občinski davčni urad: Ulica Nordio 11 -- Urnik: od 8.10 do 12. V februarju, aprilu, juniju, avgustu, oktobru in decembru, ko zapadejo roki za plačilo davkov, so uradi odprti v dneh od 10. do 18. udi popoldne, in sicer od 13.30 do 17.30.
Anagrafski urad: Ul. A. Diaz št. 25-27 -- tel. 35-425. Urnik: od 8.30 do 12.

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 10. t. m. ob 19.30 film:

Dekle greha

(La ragazza del peccato)
Igrajo: JEAN GABIN in BRIGITTE BARDOT
Mladini pod 16. letom vstop prepovedan

Kino na Brečinah

predvaja danes 10. t. m. z začetkom ob 18. uri
Dear film:

ZAROTNIKI

(I conspiratori)
Igrajo: ROBERT MITCHELL, ANNE HEYWOOD, DAN O'HERLIHY in CYRIL CUSACK

»Včeraj« danes

ROJSTVA. SMRTI IN POROKE	
Dne 9. januarja 1962 se je v Trstu rodilo 7 otrok, umrlo pa je 14 oseb.	
UMRLI SO:	
77-letni Alfonso Bortolini, 90-letna Giovanna Bordon vd. Furlani, 56-letni Arturo Rocco, 43-letna Giovanna Brani po. Cesini, 60-letni Francesco Degraffi, 61-letni Francesco Glavina, 73-letna Giuliana Smareglia po. Galli, 64-letna Maria Zola po. Ronco, 74-letna Antonia Susa, 74-letni Livio Gonia, 76-letna Santina Jedreč po. Toni, 69-letni Bruno Turin, 79-letna Rozalija Zerjal vd. Graiz, 64-letni Renato Salvi.	36 129 71 141 176 165 94 153 118 38 100 80 47 65 65 41 108 71 65 88 75 70 80 75 47 94 125 250 150 34 61 47 141 180 165 150 438 163 150 250 188 80 130 90 125 175 150

NOCNA SLUŽBA LEKARNA

INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2, Piccola, Ul. Oriani 2; Alla Salute, Ul. Giulia 1; Serravalle, Trg Cavani 1; G. Pajo, Ul. Feltriga 46 (Sv. Alojz).

VCERAJSNJE CENE NA TRGU NA DEBELO

(V prvem stolpcu so najnižje cene, v drugem pa najvišje, v 3. prevladujoče)

	Trst
dolar	619,60
švicarski frank	143,55
franc sterling	1741,25
francoski frank	124,65
marka	155,25
šiling	125,25
pejeta	10,26
quar	— 65
marengo	4900,—
zlatu	710,—

Enciklika «Mater et magistra» v luči socialističnih stališč

Ive Mihovilović

V starih enciklikah je bilo težje vedno na privatni lastni lastni kot na javni pravici, do- ločeni od boga, torej rbo- lutno nedotakljivi. V novi encikliki je stvar obravnava- na nekoliko drugače:

«Pravica privatne lastno- sti nad dobrinami, tudi pro- duktivnimi, ima permanentno vrednost prav zaradi tega, ker je ta naravna pravica zamaknoma ontološki in fi- nalistični prednosti posame- znih osebnosti, ki jih gleda na družbo. Sploh pa bi bilo ne- koristno, poudarjati osebno svobodo pobude na gospo- darskem področju, če takni pobudi ne bi bilo dovoljeno, da svobodno razpolaga s sred- stvi, ki so neogibna za nje- no uveljavitev... Ni dovolj, uveljaviti naravni značaj pra- vice privatne lastnine tudi nad proizvajalnimi sredstvi, ampak si je treba tudi vztra- no prizadevati za njeno efektivno razširitev po vseh druž- benih razredih.»

Ko bi se odstavke zaklju- čili s tem, bi ta nauk ostal za- res enak onem u enci- klike Leona XIII. Toda sle- di še nekaj:

«Tem bolj se mora uresni- čevati razširjanje privatne lastnine v času, kakršni je naš, v katerem so, kakor opažamo, ekonomski sistemi, rastoče števila skupnosti v rapidnem razvoju, zaradi česar ni težko, izkoristiti tehni- česne iznajdbe raznih vrst, izpopolnjevanje pobude in raz- vijati ekonomsko socialno po- litiko, ki bo spodbujala in olajševala večjo razprostra- njenost privatne lastnine traj- nih proizvajalnih sredstev, na primer opreme obrtnih podjetij ali družinskih kmetij- stev, nato delnic srednjih in velikih podjetij, s čimer uspešno poizkušajo v neka- terih političnih skupnostih, ki so ekonomsko razvite in družbeno napredne.»

Tudi Leon XIII. je apelir- al, naj bi delavcem omogo- čili, da pridejo do svoje last- nine (čeprav je poudarjal, da je tudi siromastvo dolo- čeno od boga). Bistvo je tu isto. Toda nova enciklika se z novimi, sodobnejšimi fra- zami zavzema za uresniti na- čela privatne lastnine in pri- vatne pobude z uvajanjem majhnih zasebnih lastnikov v velike delniške družbe (mogoče po zgledu zahodno- nemškega «Volkswagena»), in pa z okrepitvijo drobnega privatnega lastništva. Z ne- koliko dobre volje lahko v tem vidimo celo neki je nas- proti monopolizmu velikega finančnega kapitala. Medtem ko se je Leon XIII. pred 70 leti, ko se je uprl absolut- nemu liberalizmu, omejeval na iskanje nekega usmilje- nja kapitalistov do tistih, ki to niso, teži Janez XXIII. k ustvarjanju neke močnejše kategorije srednjih in majh- nih kapitalistov. Nedvomno vidi v dinamiziranju drobne in srednje privatne lastni- stve in pobude možnost za zma- njšanje ekonomsko družbenih nesporazumov, katerih se Cer- ke v novejšem času vse bolj boji, ker preti, da ta na- čin pa bi se zmanjšala fronta vseh in nezadovoljnih.

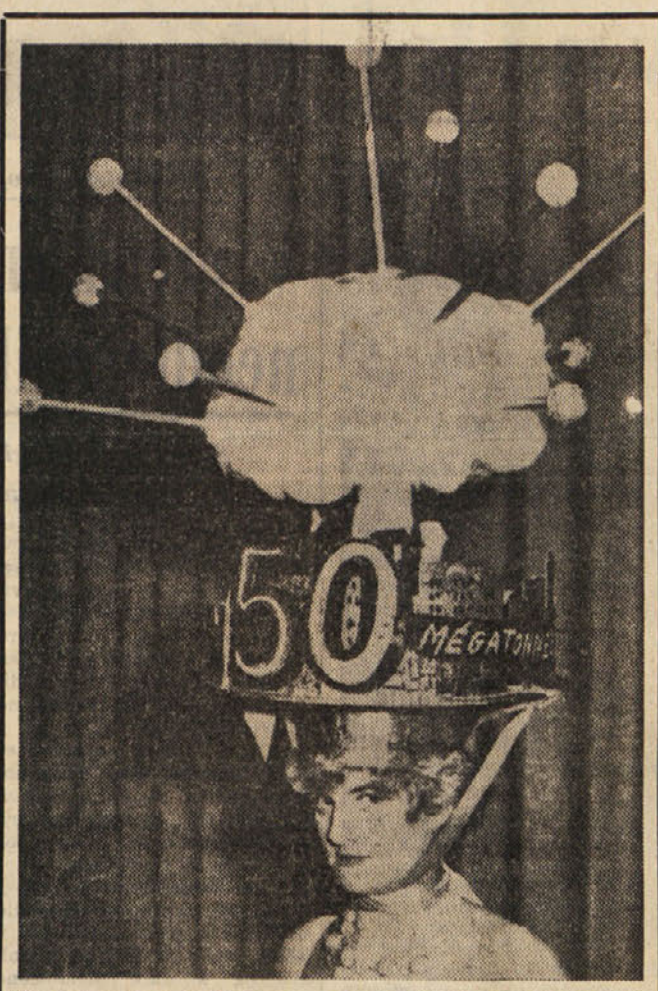
Ceprav mi je temelj pri- vatna lastnina in privatna pobuda, pa papež Janez XXIII. vendarle pravi tudi naslednje:

«Zgoraj povedano pa ne iz- ključuje možnosti, da lahko tudi država in ostale javne ustanove zakonito poseduje- jo proizvajalna sredstva, po- sebno še, če nosijo v sebi neko ekonomsko premoč, za- radi česar ta proizvajalna sredstva ne morejo ostati v rokah zasebnikov brez ne- varnosti za splošno blaginjo.»

To je nekaj novega, tega v prejšnjih enciklikah in cer- kvenih stališčih (vključno s Pijem XII.), ni, ker je bila Cerkev vedno zoper vmeša- vanje države v gospodarstvo, kajti v tem je videla omeje- vanje zasebne lastnine in privatne pobude. V gornjih besedah lahko tudi zaslišimo določeno željo, naporedno pro- ti velikim monopolom, ki lahko postanejo ekonomsko premožni, če imajo v rokah takšna proizvajalna sredstva. Najdemo pa tudi precej vztrajanja in preciziranja:

«Predvsem pa je treba pou- dariti, da je ekonomski svet stvaritev privatne pobude po- zitivni, ki delujejo in- dividualno ali pa so na raz- ločne načine združeni za do- ložanje skupnih interesov. Zato v ekonomskem svetu morajo biti prav tako pri- sotne tudi javne oblasti, da pospešujejo — na ustrezen način — razvoj proizvodnje in cilju družbenega napredka in blaginje vseh državljanov. Izkušnje so namreč pokazale, da bodo tam, kjer manjka pobuda, politična tiranija (so- je aluzija na dežele s social- nostno ureditvijo, brez pri- vatne pobude — op. pisca), toda tam, kjer je neogibna akcija države preslabša, ali pa je sploh ni, pa nastane neozdravljiv nered, izkoris- čanje slabih pa manj obzirnih, ki se pojavljajo v vsaki de- želi in v vsakem času kot kolkoli med žitom.»

Ostranjanje in katerega- rno zavračanje državnega posredovanja v gospodarstvu,

Na novoletnem tekmovanju za najoriginalnejše klobuke, ki je bilo v Bruslju, je prvo mesto odnesel klobuk z atom- skim navdihom, ki ga vidite na sliki

DALMATINSKI IZSELJENCI NA NAJDALJŠI REKI SVETA

Zanimiva zgodba o dveh Dubah: dalmatinski in na Mississippiju

Luka Jurišič - ustanovitelj danes cvetoče industrije školjk (ostrig) v državi Louisiana - Slava dalmatinske Dube v preteklosti

To, kar bomo opisali v članku, je zgodba dveh isto- imenskih krajev, od katerih leži eden na polotoku Pe- lješcu v Dalmaciji, drugi pa na prostirani delti Mi- ssissippija v ameriški državi Louisiana. Oba ta kraja se imenujeta Duba.

Ribiči na polotoku Pe- lješcu so kot ostali podaniki Dubrovnike republike jedli težak ribiški kruh s sedmimi skorjami. S pad- cem republike sv. Vlahs se je menjala samo zastava. Brezbržnost avstrijske u- prave za ribištvo je povzro- čila krizo in mnogi ribi- čarji so zapustili svoje mreže in hiše ter postali pomorščaki. Tedaj, v začetku 19. stolet- ja, so poti njihovih jadric naj- čeršje vozile v New Or- leans, eno najvažnejših a- meriških luk tedanjega ča- sa. Tam so dalmatinski po- morščaki nato varovali na svo- je ladje volno.

Ko je kriza zajela tudi pomorstvo, se je vedno več dalmatinskih pomorjancev iz- krčevalo v New Orleansu in vedno manj se jih je vračalo domov. Med prvimi takimi, ki se niso vrnili, je bil Luka Jurišič, ki je okrog leta 1830 sporočil svojim sovaščanom v daljnem dal- matinskem Dubu, da se je v novem kraju udomačil in da so roki Mississippi- ja mnogo bogatejši z riba- rski kot pa vode okrog Du- be in Trpnja.

Za Jurišičem so prišli Cibičli, Bilici, Slabići in ta- ko je počasi, počasi nastaja- la in rasla druga Duba, Duba na Mississippiju.

Dubjani so tukaj v Meh- škem zalivu prvi odkri- li prinaša govejst ostrig- lepe denarce. Prvi je začel gojiti ostrige Luka Jurišič leta 1855 in s tem postavil temelje industriji školjk, ki danes zaposluje na tisoče ljudi. Industrija teh zelo cenjenih školjk prinaša na milijone dolarjev letnega dohodka in prav gotovo je zaslu- ga dalmatinskih dose- lencev, če je ta industrija še danes pretežno v rokah naših jugoslovanskih ljudi. Amerikanci so Luko Jurišiču iz hvaležnosti dali tudi vzdevek očee moderne lu- zijanske industrije školjk.

Nasleje Duba je raslo. O- strigarji so živeli v lesenih kolibah na peščenih otokih Mississippija, ki so se dvi- gali iznad obdajajočih jih močvirij. Njihova pristan- ka so zgrajena na lesenih koleh in spominjajo na ste- re slovenske mostičarje.

Predel delte Mississippi- ja je edinstven mozaik vodnih poti, jezer, močvirij in si- pin. Za časa ameriške pro- hibicije je to področje bilo važno središče tihotapev alkohola.

Dalmatinski priseljenci so v novem kraju nadaljevali poklic iz estare domovine: ukvarjali so se z ribolovom in največ lovijo ribe imeno- vane menhađen iz rodu sledi. Menhađen ni ravno ukusna za hrano, toda nje olje je važna surovina za kemično industrijo, za proizvodnjo detergentov, lakov, barv in linoleja. Menhađenove o- lje je mnogo izvozil v Ev- ropo.

Neki obiskovalec, ki je že prejšnje stoletje obšel lu- di, ki prebivajo na tem čud- nem kraju, je zapisal, da so to evodni ljudje z ribji- mi plavuti, račjimi stopali in čvrsti kot aligatorji.

Od prvih malih gojišč o- strig, ki jih je ustanovil Luka Jurišič, se je danes razvila ogromna industrija, opremljena z najmoderne- šimi napravami, aparati in ladjami, ki nosijo imena «Slavens», «Slogas», «Hrvats». Mnogi Dubjani, seveda iz Dube na delti Mississippija so danes milijonarji. Zelo radi se tudi spominjajo svo- jim domom in rodnemu kraju.

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Nu- dila se vam bo priložnost za spoznanje vplivnih oseb. Spre- jeti boste morali važno odloči- tev za vašo bodočnost. Zdravje ostano.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Čutili se boste izolirani in to bo vpl- valo na vaše razpoloženje. Ve- sel dogodek v bližnji bodočnosti. Zanimiva večerina diskusija.

DVOJKA (od 21.5. do 22.6.) Interesno razdobje, polno na- tranjega poživiljanja. Ni izklju- čeno potovanje v prijetni družbi. Zdravje potrebno nege.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Če boste previdni, se boste lahko izognili neprijetnemu srečanju. Ne dramatičizirajte trenutnega ne-

LEPA IN ZANIMIVA PUBLIKACIJA O IDRIJSKEM RUDNIKU

Borba naprednih idrijskih rudarjev zoper fašistično nasilje pod Italijo

Fašistični oblastniki so se spravili predvsem na komunistične delavce in sindikalne borce - Junaštvo Krašnje in ostalih

Privedlo bi nas predaleč, če bi navajali le poglavja, ki jih knjiga obdeluje, zato naj na- vedemo le, da je to kulturno- etnično zanimivo, ki nam vzbuja zanjo radovednost že oznaka «enemška Idrija», ka- kor je ponekod po Tolmin- skem še danes nazivajo, po- oni prvi dobil naselilve kake stotine nemških rudarjev.

Na str. 279-80 je na kratko opisan razvoj anekulturnih, barbarških avstrijskih Nem- cev, kakor so jih nacionalisti- ni Italijani preradi in stalno nazivali v dobi arisorgimen- tas. Tudi idrijski Slovenci ni- so nikdar imeli povič, da bi bili preveč dobrohotno senti- mentalni za njihovo izkoris- čanje in raznarodovanje. Vendar je zanimiva primerja- va pritiskov enega in drugega nacionalizma ob raznih prilikah, kot jih avtor navaja v svojem delu. Zaradi krat- kosti se tu seveda ne moremo spuščati v izredno zanimiva

izvajanja o gospodarskih in političnih borbah, večini po- mešanih s prosvetno-narodno- stnimi, s stankami, zaporami, z vojaškimi zasedbami in stra- vojantem. A ta so utrdila i- drijskega rudarja v skrajno razredno zavednost in dosle- dnega borce delavca in Slove- nca, da si je nazadnje z enako doslednostjo in odločnostjo u- pal zoperstavljati italijanske- mu fašizmu do zmage v na- rodnoosvobodilni borbi.

«Slaba stotina nemških ru- darjev, ki so se doselili v 16. in 17. stoletju v Idrijo, ni bi- la dovolj močna, da bi si us- tavila etnično manjšino. Od prvih doseleencev so se kas- neje mnogi odselili v druge kra- je, nekatere družine pa so o- stale brez potomcev. Mnogi samci so se oženili s Slove- nkami in je tako bila vsa dru- žina vzgojena v materinem jeziku. Delavci se kasneje ni- so več doseljevali. V Idrijo je prišlo pozneje le nekaj

družin vodilnih rudniških u- radnikov, ki so se po smrti družinskega poglavarja pove- čini izselile. Za tuje rudarje pa Idrija ni bila posebno pri- vlačna zaradi pvičja živega srebra na organizem. Sezon- sko so prihajali le furkanski zidarji in opekarniški delav- ci, ki se niso stalno naselili.

Nasleje se je palogoma ve- čalo in nove kadre delavstva so ustvarjali okoličani, trdni in odporni kmečki sinovi. V takem okolju so se potomci nemških rudarjev kmalu asi- milirali, zrasli v rudarski ko- loniji s slovenskim okoljem ter prevzeli navade in jezik domačinov. Število nemških družin se je vedno krčilo. Vm- razor pripoveduje v opisu I- drije, da govorijo vsi prebiva- lci slovensko.

V sporu, ki je nastal zara- di nemških pridig za nemsko manjšino, je doznal komora- odločilo, naj duhovnik pridig- ga o fitem jeziku, ki ga ljud- je govorijo. Zato ni dolžan pridigati nemško v Idriji, kjer je bilo l. 1793 le še okrog 12 Nemcev. Tako so odredili, naj pridigajo nemško vsakih 14 dni. Za nemško pridigo je pla- čala bratovska skladnica dva goldinarja.

Pisec knjige pripominja še: «Nemško so govorili le še v Idrijo premešeni rudniški u- radniki in njihovi svoji. Ob koncu preteklega stoletja je bilo komaj še pet družin nem- ških obratovodij; živele so izo- lirano in s prebivalstvom ni- so imeli nikakih stikov. Kas- neje so prišli češki zdravni- ki in inženirji ter tehniki, montanisti, ki so se hitro udo- motali in se udeleževali kul- turnih prireditvev slovenskih društev...» Proslava 300-letni- ce podzavljanja idrijskega rudnika 1880. leta, je bila za- njava večja manifestacija nem- škega uradništva. Delavstvo se je ni udeležilo. V idrijski šoli so, pred prvo svetovno vojno v prvem razredu osnov- ne šole poučevali nemško, to- da to na slovenske otroke ni imelo vpliva... Notranje nem- ško poslovanje državnih ura- dov ni vplivalo na slovensko miselnost.

Le v takem zavednem oko- lju je idrijska občina kljub vsem oviram in finančnim tveganjem — prva ustanovila mestno realno kot čisto slo- vensko srednjo šolo (ki so jo, kot znano, Italijani premeš- ti. V. Videm, kjer jo je fašiz- zem zatrl, op. pisca). Pred prvo svetovno vojno v dne- vem prometu in na ulici v Idriji ni bilo slišati nemške govornice. Suedmarka in Schulverein v Idriji nista po- stajali ustanovitelj nemške postojanke.»

O italijanski zasedbi Idrije piše v publikaciji med dru- gim sledeče na str. 305 in da- lje: «Dne 4. novembra 1918 je prispela v Idrijo iz Crne- ga vrha italijanska izvidnica z belo zastavo. Avtomobilu št. 12345 je sledila vojska. V- skaki, ki je zasedla Idrijo in okolico. Idrijani so bili pre- pričani, da bo italijanska vo- jska ostala v mestu le začas- no.

Idrijski rudarji so se po vojni včlanili v italijansko strokovno federacijo rudarjev, a ta se je po l. 1925 razšla. «Nato je bil sklenjen sporaz- um, po katerem so dobili komunisti osem mandatov za rudarje, medtem ko fašisti obdržali pet odborniških mest in tajnika, nemega Vlahovi- cha. Rudarji so poslali v od- bor najbolj prekaljene borce; za njihovega voditelja je bil določen Ivan Krašnja.

Na prvem sestanku je sin- dikalni tajnik trdil, da je sin- dikat nepolitična organizacija, Krašnja pa mu je odgovoril, da je same slike na stenah, med katerimi sta Farinacci in Giunta, ki je zaigal Na- rodni dom v Trstu, in fašisti, ki stopajo na požarjeno socia- listično zastavo, kažejo, da gre za izrazit fašistični am- biant. Fašistični odborniki so nato vstali in odšli, ne da bi se pozdravili z ostalimi.

Na drugo sejo je prišel od- bornik iz Rima, ki je govoril italijanski. Krašnja je izjavil, da slovenski odborniki ne ra- zumejo govora, naker so pre- dvideli govornikova izjavanja, da bodo v sindikatsko složno skupaj orali in delali.

Medtem je prišlo do atenta- ta na Mustolinja. V zaluzijo, da se atentat ni posrečil, so brali v Idriji zahvalno ma- slo. Tajnik sindikata je naročil, da morajo vsi odborniki priti obvezno k maši. Slovenski odborniki pa so demonstrativ- no izostali. Nato je bila sklicana tretja seja sindikata z obsežnim dnevnim redom. Po otvoritvi seje je tajnik govoril o atentatu na Mus- tolinja.

Z. JELINCIC

Radio Trst A

7.30: Jutranja glasba; 11.30: Spok slovenskih pesmi; 11.45: Vrtljak, pisani odmevi naših dni; 12.30: Za vsakogar naših dni; 13.00: Parada orkestror; 17.00: Za prijeten uvelj igra klavir- ski duo Cergoli-Safred; 17.20: Pesem in ples; 18.00: Sme- šlina za Slovence; 18.15: Ume- nost, književnost in priredit- ve; 18.30: Italijanski operni pevec; 19.00: Zdravstvena odda- ja; 19.15: Glasbeni kveleodski; 20.00: Sport; 20.30: Klasik me- seca; Pedro Calderon de la Barca; «Zivljenje je sena; nato iz glasbene skrinjice; 22.30: Britten: A simple symphony op. 4; Barber: Adagio za godala št. 11; 22.50: Ro- mantične melodije.

Trst

7.10: Dobro jutro s furan- skim orkestrom; 12.25: Tretja stran; 14.20: Prijatelj cvetlic; 14.30: Montevidi: «Kronanje Poppes» — glasbena drama; 15.40: Franco Vallinieri in nje- gov orkester.

Koper

7.15: Glasba za dobro jutro; 8.00: Prenos RL; 12.00: Cocktail za 12 uro; 12.45: Odločki iz cper; 13.15: Kulturne in umet- niške aktualnosti; 13.40: Ve- seli ritmi; 14.00: Odmevi iz Jugoslavije; 14.30: Za odhiti in razvedrilje igrajo: May Gregor, Gerry Gray, Ray Martin, poje Mary Ford; 15.30: Poje moški zbor Prosek-Kontovel; 16.00: Otrski kotiček; 16.30: Simfo- nični koncert; 17.40: Jugoslo- vanski pevci poljejo za vas; 18.00: Prenos RL; 19.00: Pet- najst minut z Glaucom Maset- tjem; 19.30: Prenos RL; 22.15: Woody Herman predstavlja mo- derne ritme; 22.30: Gabriel Faure: sonata za violino in klavir op. 13; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na italijanskih morjih; 7.00: Jutranje melo- dije; 8.30: Omnibus (1. del); 11.00: Omnibus (2. del); 12.30: Glasbeni album; 13.30: Napo- litanski refrain; 16.00: Pro- glasba za otroke; 17.20: Glas- na oddaja; 19.30: Pregled u- metnosti; 20.00: Glasbeni al- bum; 21.10: Politična tribuna; 22.10: Štirje zavrtljaji v dru- žini s Tedom Heathom; 22.50: Tehnik literature in umetnosti, sledi plesna glasba.

II. program

9.00: Jutranja glasba; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 11.30: Rascal predstavlja; 14.00: Na- ši pevci; 15.00: Plošče v izlo- bi; 15.15: Italijanske ljudske pesmi; 15.45: Parada uspehov; 16.00: Program ob štirih; 17.15: «Srednja pot» — radijska dra- ma; 18.35: Motivi za vas; 19.20: Zepni motivi; 20.30: Pokal za jazz; 21.45: Koncerti II. pro- grama; 22.25: Večerna glasba.

III. program

17.00: Simfonični koncert (Larsson, Hindemith, Poulenc, Malipiero); 19.00: Italijanska glasba Risorgimento (Cavazzo- ni, Merulo, Gabrielli); 19.30: Klaus Hubert: «Noces za oboe in fembalo»; 20.00: Vaskovet- ni koncert (Corelli, Gounod, Bartok); 21.30: Heinrich Mann: «Igraalka» — trojedanka; 23.15: Hugo Wolf: Spanke skladbe za bas in klavir.

Slovenija

8.05: Iz Medljurja do Istre v zvokih glasbe; 8.30: Popevke se vrtijo; 8.55: Pisan svet pravilje in zgod; 9.25: Dvija Igor Markevič; 10.15: Od- tog in onod; 11.00: Tri arije iz Boltovega Metistefoleta; 11.15: Cioček in zdravje; 11.25: Zabavni zvoki; 12.00: Trio E; 12.30: Portret in srečanja; JAR 22.00: Dnevnik.

PREJELI SMO

PLANIKI KI VESTNIK. Glasilo Planinske zveze Slovenije. Let- nik XVII Ljubljana 1961.

ITAL. televizija

8.30: TV sola; 12.00: Otvo- ritev sodnega leta vrhovnega kasacijskega sodišča v Rimu; 14.00 in 15.10: TV sola; 17.30: Program za otroke; 18.30: TV dnevnik; 18.45: Nikoli ni pre- pozno; 19.15: Znanstvene zani- mivosti (Kako letijo kobilice); 19.30: Jazz Erica Dolphyja; 20.00: Terleiten; 20.30: Sport; 21.30: TV dnevnik; 21.05: Re- gistriran prenos športnega do- godka; 21.50: Iz nemega filma: «Delekti v nevarnosti»; 22.20: Knjige za vse; 22.50: Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.05: Disneyland; 21.55: TV dnevnik; 22.15: Italijanske arje od 1600 do 1800 (poje sopra- nistka Adriana Martino).

Jug. televizija

Ljubljana 19.00: Mali vrt- ljak; 18.40: Jm iz dungle; 19.05: Društvo bi svet miroval- i. — poljudnoznanstvena odda- ja; Zagreb 18.00: Pionirski mo- zik; 19.00: Serijski film. Lju- bljana 19.00: Obzornik. JRT 20.00: Dnevnik. Beograd 20.20: Propagandna oddaja; 20.30: Ljubzen in ritem. Zagreb 21.30: Portret in srečanja. JAR 22.00: Dnevnik.

STRELEC

(od 23.11. do 20.12.) Izpolnila se vam bo darna sr- na želja. Prijetni programi za bodočnost z ljubljeno osebo. Ne- koliko neupravičene nervoznosti. KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Ne zapravljajte po nepotrebnem dragocene časa. Zagovarjati boste morali pravilnost vaše te- ze. Ljubzensko pismo. VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Neprilicovani izdatki, katerih pa vam ne bo žal. Izognite se di- skusiji o problemu, ki ga ne poznate. Zdravje zelo dobro. RIBI (od 20.2. do 20.3.) V bo- doče boste morali graditi na so- lidnejših temeljih. Dobra volja bo pomagala ustvariti zdravo vzdušje v družini.

TEHTNICA

(od 23.9. do 23.10.) Zašli ste v težave: izhod iz njih zahteva dokaj poguma. Ne bo- dite egoisti in pretilirani ljubo- stnejo. Odlučna fazična kon- skcija. SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Dvomi in negotovost ute- gnejo ogroziti čaupanje, ki ga imate v vaše sodelavce. Vaša intimitnost bo predmet otreko- vanj.

Goriško-beneški dnevnik

Na sedežu Intersinda v Trstu

Pogajanja so se razbila: danes stavka uradnikov CRDA

Enotno stališče sindikatov CISL, UIL in CGIL v Trzinu, katere podpira trizška FIOM-CGIL - Čudno stališče tržaške Delavske zbornice

Včeraj so se razbila, odno-
sno točneje niti pričela, po-
gajanja za ureditev položaja
uradnikov ladjedelnic CRDA
v Trzinu. Ti uradniki so za
214 ur stavkali, da bi dosegli
vrsto izboljšanj, ki so jih od-
ločno zahtevali. Na pritisk mi-
nistristva za delo sta Intersind
in Fincantieri končno pristala
na pogajanja. Niso pa po-
gajanja sklicali kot običajno v
Rimu, temveč so jih v Trstu
in sta zato prispela v Trst
predstavnika Intersinda in
Fincantieri.

Na ta pogajanja so poleg
sindikalnih predstavnikov
pokrajine (UIL, CISL in CGIL)
poklicali tudi tržaške sin-
dikalne predstavnike (Delav-
ska zbornica-CISL in FIOM-
CGIL). Vsi trije tržaški sindi-
kati pa so proti temu vabilu
odločno protestirali, in to iz
dveh razlogov: 1. Ker je trža-
ška Delavska zbornica - CISL
zavzela negativno stališče do
zahtev uradnikov tržaške ladj-
jedelnice CRDA, odnosno se

**SLOVENSKO PLANIN-
SKO DRUŠTVO V GORICI**
vabi vse svoje člane in lju-
bitelje narave na predava-
nje jamarja Albin Humar-
ja z naslovom

Ekspedicija v Triglavsko brezno

Predavatelj je bil pred
kratkim s slovensko odpra-
vo v brezno, ki se na sto-
tine metrov globoko spuša
v večni led pod triglavske
vrhove. S seboj je prinesel
filmsko kamero, s katero je
posnel kakšnih 100 barvnih
diapozitivov, s katerimi bo
panoraziral svoje popisova-
nje te zares edinstvene pu-
stolovščine, ki go jo številni
člani ekspedicije doživeli v
čudovitem, ne neraziskanem
svetu ledu in mraza v nedr-
jih našega očaka. Predava-
nje bo v petek, 12. janua-
ra ob 20.30 v Prosvetni dvor-
ani v Gorici. Verjedi
korzo, ki bo za to priliko
ogrevana.

Včeraj danes

KINO

CORSO, 16.00: «Kralj kraljeva,
J. Hunter in S. McKenna.
Ameriški barvni film v cine-
mascopu.

VERDI, 17.00: «Don Camillo -
monsignor, toda ne preveč»,
Fernandel in G. Cervi. Ita-
lijansko-francoski črno-beli
film.

VITTORIA, 17.15: «Zgodilo se
je septembra», F. Fontaine
in J. Cotten, Ameriški črno-
beli film.

CENTRALE, 17.00: «Sam proti
gangsterjem», N. Bronson in
K. Taylor, Ameriški črno-beli
film v cinemascopu. Mladini
pod 16. letom vstop prepo-
vedan.

DEZURNA LEKARNA
Danes ves dan in ponoči je
odprta v Gorici lekarna
ALESSANDRI, UL. Carducci št. 12,
tel. 22-68.

TEMPERATURA VČERAJ
Včeraj smo imeli v Gorici
najvišjo temperaturo 5,6 stopi-
nje ob 13 ur, najnižjo 6,2 stopi-
nje pod ničlo ob 4.40. Vlaga
je dosegla 88 odst.

Iz krvi rdeče

IVO BRNČIČ

A prav ta zgradba trpnih in dejavnih odnosov med člo-
vekom in zunanjim svetom se zruši z njegovo smrtjo: s ti-
stim trenutkom, ko zastane življenje, ki je zrcalilo stvarstvo,
ko se utrne svetilka zavesti, ki je obeleževala svet in ugotav-
ljala njegov obstoj, ne preneha zategadelj obstajati le človek
sam, marveč je zanj konec vsakega bivanja sploh. S
človekovo smrtjo umolknje vsa srca, ki je zanj prenehalo
utripati njegovo srce, onemne vse ustnice, ki mu jih ne bo več
dano poljubovati, mrkne sonce, ki ne bo več deležen njegovi-
h žarkov, se v mrak potopijo zvezde, ki jih ne bo več obdu-
čevali; vse, vse izgine brez sledu v brezdanjo praznino, vse
možnosti so se razbilitile, vse stvarstvo se je sesulo v puhi,
votel nič. Čarobno ogledalo je zdrobljeno in nihče več ne bo
mogel obuditi podob, ki so nekdanj živele v njem in z njim
vred umrle, kakor da niso nikoli bile. Zarja je zagorela, po-
zlatila oblake, ozivila na nebu tisoč pisanih barv in prizorov
ter naposled ugasnila; in vse umrtinje, prikazni in lepote,
ki jim je vdihnila življenje, so izpuhtele kakor vonj in se
takšno, kakršne so bile, nikdar več ne povrnejo v resničnost.
Edino spomin se beži, trudni pogrebniški, ki ne more ničesar
vse vrtniti tistemu, ki je vse izgubil, spomin, v katerem se
nekoč, ki je bil nekdo dejanski človek, osebnost, spremeni
v čisto abstrakcijo, manj oprijemljivo kakor sta senca ali fa-
ta morgana, nič stvarnega od osebe, ki si jo je izmislila pes-

nikova domišljija. Zares, Srečko Kosovel je čutil, kaj pomeni
umreti:

Moj grob je širok, moj grob je teman,
kdor ima svoj obraz,
mu ga raztrgam jaz,
ocean.

Ni vsaka muka v tem, da se človek mrzli tiraniji smrti
že nagnosko upira, da nosi v sebi kot zapuščeno svojega dav-
nega porekla animalen strah pred pogubo, ki sproži
že ob prvem znamenju nevarnosti brez vsakršne udeležbe
misli in volje v njegovem telesu glasen preplah, od katerega
mu oledenita dihi in srce. Ne, hujske, veliko hujske je dejstvo,
da človek temu svojemu najstrditeljskemu sovražniku s svojim
razumom ne more do živga. Vsa njegova razsodnost sicer
dopoveduje človeku, da smrti ni mogoče ubežati; ali vendar
ne more najti v vsej svoji miselni zakladnici niti enega teht-
nega, brez pridržkov sprejemljivega opravičila zanjo, kajti ta
argument bi moral biti aksiom vseh aksiomov, da bi bil v
ravnotežju z grozoto, ki naj bi jo upravičil. Vse, kar koli poč-
no ljudje na zemlji, stremi bodisi zavestno bodisi podzavest-
no k določenemu namenu, in ta namernost, smotnost (ali
finalnost, kakor bi dejal Alfred Adler) določa ceno tudi vsem
doživljajem in naključjem človeškega življenja. Prirodne du-
žnosti, ki jim je človek podložen - potreba po hrani, spanju,
ljubezni - so prav tako del in celo osnova smotnega reda,
ki usmerja in omogoča obstanek posameznika in celotne druž-
be. Med njimi je zgolj ena edina izjema, en pojav ne more
biti nikoli vključen v ta red, in to je smrt. Za človeka - ako
ni zavoljo boleznim in neznanosti trpljenja tako hudo razde-
jan, da je že živ mrlič, ali če ni samomorilec, to je, vsaj v
nekem trenutku izven normale, v kateri se izživlja človeško
življenje - za človeka ne more smrt pod nobenim pogojem
imeti niti najmanjšega namena. Še celo kadar se nekdo za-
vedno napoti umreti za ideal, ki mu je njegovo uresničenje
dražje od lastnega obstoja; še celo kadar prostovoljno daruje
svoje življenje, da bi rešil pogina svojega bližnjega - celo

Zupan števerjanske občine Podveršič in predsednik ONMI dr. Krainer razdeljujeta pakete materam ob dnevu matere in otroka

Proslava dneva matere in otroka

V Števerjanu so razdelili mladim materam 22 paketov

Svečanosti je prisostvoval tudi predsednik ONMI pediater dr. Krainer

Včeraj dopoldne so tudi v
Števerjanu praznovali dan ma-
tere in otroka. V materinski
posvetovalnici na županstvu
jim je ponujala ustanova, ki
je zbrala precej mladih ma-
mamic, na katere je imel kra-
tek nagovor predsednik usta-
nove ONMI dr. Krainer, ki je
dejal, da je samo od njih od-
visno, če se bo otrok razvijal
v zdravega in krepkega člo-
veka in da je od njih odvis-
no, kako bo vzgojen.

Zupan Hermenegild Podvr-

šič je pohvalil delovanje usta-
nove in pozval matere, naj
izkoristijo ugodno priliko, ki
jim jo ponuja ustanova, ko
jim daje na razpolago svojo
posvetovalnico in strokovno
osebje, ki jim bo pomagalo,
da bodo matere znale pravil-
no ravnati z otroki.

Na koncu je spregovoril tu-
di duhovnik Simšič, ki se je
zahvalil materam za žrtve, ki
so jo doprinele naši družbi
in našemu narodu, ko so po-
vile krepke otroke, za katere
sedaj skrbno pazijo.

Priložnostna svečanost se je
zaključila z razdelitvijo 22 pa-
ketov, ki jih je ONMI podarila
mladim materam. Navad-
no matere pripeljejo na tak-
ne obdaritve otroke s seboj;
toda tokrat so napravile izje-
mo, ker je bilo prehladno.

Razpis službe inženirja pri IACP

Autonomni zavod za ljud-
ske hiše za goriško pokrajino
(IACP) je razpisal natečaj za
službo inženirja pri tej usta-
novi. Za vse podrobnejše po-
datke se priizdati lahko obrne-
jo na sedež ustanove v Go-
rici, UL Pitteri 4.

Menični protesti

V prvi polovici preteklega
decembra smo imeli na Go-
riškem kar 718 meničnih pro-
testov, kar je vsakekorek-
torekdo število, saj jih je bilo
v drugi polovici novembra
mnogo manj, ali točno 561.
Očitno so trgovci naročili za
december več blaga v zvezi
s prazniki in zato je prišlo
tudi več plačilnih nalogov.

Največ protestov je bilo v
Gorici, in sicer 330, na dru-
gem mestu pa je Trzin z 212
meničnimi protesti. Sledi Gra-
diška s 54, Ronke s 34 in Kr-
min s 28 protesti.

Po slovenskih občinah so
imeli v Doberdobi dva in v
Števerjanu pa 3 menične pro-

teste dočim v Sovodnjah ni
bilo nobenega.

Omenimo naj še, da v sezna-
mu ni protestov iz Gradeča,
ker je dospel prepozno ta se-
znam za objavo v uradnem
vestniku trgovinske zbornice
in je torej število protestov
dejansko še večje.

V petek cepljenje živine na Vrhu

Sovodnjski županstvo spro-
roča, da bodo v petek 12. tja-
ne cepili govejo živino na Vrhu
proti svinavki. Občinski živi-
nozdravnik bo začel s ceplje-
njem ob 8. uri zjutraj in ga
bo nadaljeval dokler ne bodo
cepili vso živino. Opozarjamo,
da je cepljenje obvezno in za-
to naj vsi gospodarji pokri-
bijo ta dan, da bo njihova
živina cepljena.

Zivinorejci bodo za vsako
glavo plačali po 250 lir za ži-
vinozdravnika in njegovega
pomočnika. Cepivo daje drža-
va brezplačno.

IZ ŠTEVERJANA V soboto seja odbora kmečke blagajne

Upravni svet vzajemne bol-
niške blagajne v Števerjanu
se bo sestel v soboto zvečer
ob 18.30. Sejo so sklicali z na-
menom, da se pogovorijo o
zahtevi zdravnikov dr. Rutar-
ja, naj bi se mu v bodoče
zvišala pristojbina za pre-
glede.

Na delu se je ranil

Včeraj okrog 13. ure je
iskal v goriški bolnišnici po-
moč 30letni Gimpietro Tor-
toli iz Gorice U. Trieste 299.
Ko je opravljal svoje delo v
podjetju IPL, kjer je zaposlen,
se je ranil v kazalec in sre-
dinec leve roke. Zdravniki so
mu nudili prvo pomoč in ga
poslali domov. Okreval bo v
desetih dneh.

Šport šport šport

Dileantsko nogometno prvenstvo

V preteklem kolu vrsta neodločenih rezultatov

Samo dve zmagi: ena na domačem, druga pa na tujem igrišču

14. kolo nogometnega prvenstva dileantov je pravzaprav
potekalo v dveh delih: prvega so odigrali v soboto, drugega
pa v nedeljo. O presenetljivih izidih ni mogoče govoriti, ker
so vse tekme potekale po tiru predvidenih zavrtijev. Tu.

di vrh lestvice je ostal nespre-
menjen, to se pravi, da je San-
giorgina ohranila svojo vodil-
no vlogo predvsem zaradi ne-
odločenega izida, ki si ga je
izsilila na račun najnevarnej-
šega tekmeča San Giovanni.
Njun sobotni dvoboj se je kon-
čal brez gola in tudi razmerje
v točkah je ostalo takšno kot
je bilo pred srečanjem.

V sobotnem delu 14. kola je
samo ogledsko moštvo zabele-
žilo zmago nad enajstoričjo iz
Rcnk, medtem ko sta ostala
dvoboja končala neodločeno.
Ponziana si je šla po točko na
igrišče Turjaka, medtem ko je
Libertas izgubila na lastnem
igrišču izredno priložnost, da
se še bolj oddalji z nevarnega
spodnjega predela razpredel-
nice.

Nedeljski del prvenstva je
bil po doseženih rezultatih po-
doben sobotnemu. Tudi tokrat
je samo Cervignano zabeležil
zmago in to na igrišču Gonar-
sa, medtem ko se sta ostala
srečanja zaključila brez zma-
govalcev in premaganecv.

Od tržaških predstavnikov
na omenimo delen uspeh
Cremcaffé na nevarnem igri-
šču v Pierisu in prav tako de-

Lestvica	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Sangiorgina	14	9	3	2	32	15	21													
S. Giovanni	13	7	6	0	13	2	20													
Ponziana	14	5	2	25	8	19														
Muggesana	14	5	7	2	20	13	17													
Cremcaffé	13	3	8	2	20	10	14													
Aquileia	13	4	6	3	15	12	17													
Pieris	14	4	6	4	18	15	14													
Romana	13	3	7	3	14	19	13													
Grades	13	3	6	4	10	15	12													
Ronchi	14	3	6	5	18	20	12													
Cervignano	14	3	6	5	12	17	12													
Turriaco	13	3	5	5	11	16	11													
Libertas	14	3	5	6	18	29	11													
Castione	14	3	5	6	13	25	10													
Ponzano	13	3	7	7	9	16	9													
Gonar	13	0	6	7	11	27	6													

Zanimiva publikacija o idrijskem rudniku

(Nadaljevanje s 3. strani)

solinaja in pozval navzoče
odbornike, naj se opravijo
zakaj se niso udeležili mase,
ko so bili z okrožnico pr-
zvan in so jo tudi podpisali.

Prvi govornik je izjavil, da
je vzel okrožnico na znanje
in da je mislil, da je s pod-
pisom stvar za njega oprav-
ljiva. Drugi govornik je iz-
javil, da je brez koncesije in
da ne hodi v cerkev in se za-
radi tega naceoma ne ude-
ležuje takih prirediteljev.

Je, pa tudi, da je naložilo
proti stentator in da oboja
tudi ta stentat v boji kot
neprimerno sredstvo tudi z
razrednega stališča.

Končno je prišel na vrsto
Krašina, ki je zahteval, naj
se razprava drži določenega
dnevnega reda, kjer je za-
dela atentata med zadnjimi
točkami. Prva točka je bila
praznovanje Prvega maja, ki
ga fašisti hoteli odpraviti.

Krašina je izjavil, da odbor-
niki nimajo pravice, da bi
glasovali za odpravo prazno-
vanja Prvega maja in za u-
vedbo 21. aprila kot praznika
ustanovitve Rima. Poudaril

len spodrsjaj Muggesane, ki
ni znala, pa čeprav je igrala
pred lastnim občinstvom, spr-
viti na kolena gostujoče mo-
štvo iz Gradeča.

Izidi sobotnih in nedeljskih
tekem so sledeči:
San Giovanni - Sangiorgina 0:0
Turriaco - Ponziana 1:1
Libertas - Ponzano 1:1
Aquileia - Ronchi 2:1
Muggesana - Gradese 0:0
Cervignano - Gonars 1:0
Pieris - Cremcaffé 0:0
Castione - Romana 1:1

ATLETIKA Evropsko prvenstvo 1966 na Finskem?

HELSINKI, 9. - Finska
atletika zveza je danes posta-
vila kandidaturu za organiza-
cijo evropskega prvenstva v
atletiki za 1966. leto.

ŠZ BOR - Razpored treningov

Sportno združenje Bor objavlja razpored treningov, ki bo veljal za 1962. leto.

OB PONEDELJKIH
Stadion «Prvi maj» - od 18.15 do 20.30 - ODOBJKA za mladince-začetnike.

Na sedežu PD Cankar, v Ul. Montecchi 6 (Sv. Jakob) - od 18. do 19. TELOVADBA za naraščajnike in mlajše mladince.

OB TORKIH
Stadion «Prvi maj» - od 20.30 do 22.30 - ODOBJKA za tekmovalce.

OB SREDAH
Stadion «Prvi maj» - od 20. do 22. - ODOBJKA za tekmovalce.

OB CETRTKIH
Stadion «Prvi maj» - od 20.30 do 22.30 - TELOVADBA za člane, mladince, članice in mladince.

V prostorih PD Skamperle - od 20.30 do 22.30 - NAMIZNI TENIS.

OB PETKIH
Stadion «Prvi maj» - od 18. do 19. ure - TELOVADBA za naraščajnike in mlajše mladince. Od 20. do 22. - ODOBJKA za tekmovalce.

OB SOBOTAH
Stadion «Prvi maj» - od 18.30 do 18.30 - ATLETIKA. Od 20.30 do 22. - NAMIZNI TENIS.

OB NEDELJAH
Stadion «Prvi maj» - od 9. do 10. ure - ODOBJKA za mladince-začetnike. Od 10 do 12.30 - ODOBJKA in TELOVADBA.

Smučarke v Grindelwaldu

Avstrijka Marianne Jahn pred Bieblovo v slalomu

Američanka Linda Meyers na tretjem mestu

GRINDELWALD, 9. - Avstrijka Marianne Jahn je danes
zmagala v slalomu ženskega smučarskega tekmovalja v
Grindelwaldu in je s tem postavila resno hipoteko za sve-
tovni naslov, za katerega se bodo smučarke borile februa-
ra v Chamonixu, Jahnova, ki
je pustila za seboj olimpijsko
prvakinja v smuku Heidi Biebl
in Američanka Linda Meyers,
je pokazala popolno tehniko
in izredno formo.

Zmaga komaj 19-letne črno-
lasne Jahnove ni presenetila ni-
kogar, saj je bila že lani med
najboljšimi v slalomu in je o-
svajala prvo mesto v Bad Gas-
teinu, Chamonixu in tudi v
tekmovalju Kandahar.

Sploh je Avstrijka dosegla iz-
reden uspeh. Med prvimi 25
je uvrstila devet svojih pred-
stavnice. Italijanke se niso pre-
več izkazale: Pia Riva je bila
sedma, Jerta Schir pa osma.
Precejšnje presenečenje so pri-
pravile Američanke in še po-
slednja Linda Meyers, ki je do-
kazala, da bo treba letos raču-
nati tudi z njo.

Današnje tekmovalje je po-
teklo v lepem vremenu na
progi s 130 m višinske razli-
ke. Med prvim spustom je bi-
lo 54, med drugim pa 52 pre-
hodov. Tekmovalje se bo ju-
tri nadaljevala s slalomom.

Izidi današnjega tekmovalja
so sledeči:
1. Marianne Jahn - Avstrija
(58"9 + 57"1) 1'15"9
2. Heidi Biebl - Z. Nemč.
(61"6 + 55"7) 1'17"2
3. Linda Meyers - ZDA
(60"6 + 56"7) 1'17"8
4. Singlinda Brauer - Av-
strija (61"6 + 56"1) 1'17"7
5. Traudl Escher - Avstrija
(61"2 + 56"8) 1'18"

6. Barbara Ferries - ZDA
(61"6 + 56"8) 1'18"4
7. Pia Riva - Italija (61"2 +
58"3) 1'19"5
8. Jerta Schir - Italija (61"2 +
58"6) 1'20"0
9. Christine Gotschel -
Francija (62"4 + 57"7) 1'20"1
10. Erika Netzer - Avstrija
(63"1 + 57"3) 1'20"6
11. Rene Leduc - Francija (62"1 +
58"5) 1'20"6
12. Jean Saubert - ZDA
(61"6 + 59"2) 1'20"7
13. Astrid Sandvik - Nor-
veška (62"2 + 56"6) 1'20"8
14. Barbi Henneberger - Z.

lastnim razlagam svoje eksistence) neko utemeljitev in ju-
nost, neki smisel v silah in zakonih vesoljne prirode. Temu
upanju se ni mogel povsem izneveriti niti v uri najbridkejših
preizkušnje, kakršno je zanj pomenilo spoznanje, da se mo-
ra za svoje življenje zahvaliti zgolj pogojem, ki so se bržkone
kar nekako mimogrede pojavili na enem izmed najmanjših
svetov neznatnega osončja, sploščatega po vsej verjetnosti do
celot po naključju v neki katastrofi ali nekem nenavadnem
srečanju v vsemirju. Pradavno vprašanje je še mučnejše za-
hvalev odgovor: čemu vendar obstajajo zvezde in ta naša
zemlja, čemu neki živimo ubogi, trudni ljudje, čemu je bilo
čepeljeno v nas to neutešeno hrepenenje po sreči, ki smo je
tako pili mero deležni? Če moramo umirati mladi in sredi
nedovršene življenjskega dela, naj bi nam bil vsaj odkrit
tisti veliki razlog, zavoljo katerega moramo nositi pezo živ-
ljenja. Neznansko malo vemo o poslednjih gibljah, ki poga-
njajo v tek ogromno delavnico stvarstva. Sprito če nebogole-
st našega znanja je dvomljivo, ali ne bi morebiti preveč
drzno ravnali, če bi hoteli s popolno preverjenostjo dokaza-
vati, da je a priori izključena vsakršna misel, da bi se za
mrtvim dogajanjem v prirodi utegnili skrivati kar koli, kar
bi mogli ljudje vsaj približno označiti z izrazom «misel». A
sredi vseh teh ugank, v katerih se zvijamo kakor jetniki v
verigah, se moremo vendarle opreti ob nekaj nedvomnih dej-
stev. Vemo predvsem, da življenje in smrt človeškega rodu,
tega slučajnega in postranskega proizvoda prirode, nimata in
ne moreta imeti sredi vesmirskega kraljestva sil in zakonov
nobenega posebnega namena in nobene izredne vloge; v
okviru večnega medzvezdnega snovanja, katerega posledica
sta, nista obstoj človeštva in vsa njegova zgodovina po svoji
prirodni določenosti nobena izjema ter sta še dosti nepo-
membejnaja, kakor je za nas ljudi rast kake nezanimive
kulture bakterij na površini majčkenega kamenčka. In še vemo,
da smisla samega stvarstva, če ga je sploh možno domnevati,
ljudje ne poznamo in ga